

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาการพัฒนาการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพโดยความร่วมมือของภาครัฐ องค์กรท้องถิ่น และชุมชนตำบลนาป่า อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ จากการศึกษาผู้วิจัยสามารถสรุปผลการศึกษา ตามลำดับหัวข้อ ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพ และศักยภาพชุมชนตำบลนาป่า อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ ที่เอื้อต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ
2. เพื่อพัฒนาระบบการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพโดยความร่วมมือของภาครัฐ องค์กรท้องถิ่น และชุมชนตำบลนาป่า
3. เพื่อศึกษาผลการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพโดยความร่วมมือของภาครัฐ องค์กรท้องถิ่น และชุมชนตำบลนาป่า
4. เพื่อประเมินความพึงพอใจของประชาชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของชุมชนตำบลนาป่า อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์
5. เพื่อประเมินความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว/นักกีฬา ต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของชุมชนตำบลนาป่า อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์
6. เพื่อประเมินผลกระทบที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของชุมชน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ประชาชนในตำบลนาป่า จำนวน 150 คน ผู้นำชุมชนในตำบลนาป่า จำนวน 50 คน องค์กรท้องถิ่นในตำบลนาป่า จำนวน 3 องค์กร หน่วยงานในจังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 6 หน่วยงาน และ นักท่องเที่ยว จำนวน 480 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่

1. แบบประเมินสภาพ และศักยภาพชุมชนตำบลนาป่าที่เอื้อต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 11 ข้อ
2. แบบประเมินระบบการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 18 ข้อ
3. แบบประเมินผลการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 7 ข้อ
4. แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับประชาชน ผู้นำชุมชน องค์กรท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 8 ข้อ
5. แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพสำหรับนักท่องเที่ยวและ นักกีฬา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ
6. แบบประเมินผลกระทบที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ด้านเศรษฐกิจ สังคม และ สิ่งแวดล้อมต่อชุมชน เป็นคำถามแบบปลายเปิด จำนวน 3 ข้อ

สรุปผลการวิจัย

1. ชุมชนตำบลนาป่ามีสภาพ และศักยภาพที่เอื้อต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพอยู่ในระดับมาก
2. ระบบการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพโดยความร่วมมือของภาครัฐ องค์กรท้องถิ่น และชุมชนตำบลนาป่า อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ มีความสอดคล้อง มีความต่อเนื่อง และนำไปสู่การปฏิบัติได้ในระดับดี
3. การดำเนินงานการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ พบว่า ประชาชน นักท่องเที่ยว และ นักกีฬา ทั้งในจังหวัดเพชรบูรณ์ และต่างจังหวัดเข้าร่วมกิจกรรมการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่จัดขึ้น อันได้แก่ การเดิน การวิ่ง การขี่จักรยาน เป็นจำนวนมาก
4. ประชาชน และหน่วยงานที่เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจต่อการพัฒนาการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของชุมชนตำบลนาป่า อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ อยู่ในระดับมาก
5. นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของชุมชนตำบลนาป่า อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ อยู่ในระดับมาก
6. ประชาชนตำบลนาป่า ได้รับผลกระทบทางบวกที่เกิดขึ้นจากการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ได้แก่ รายได้ที่เพิ่มขึ้นจากการปลูกพืชผักปลอดสารพิษ การผลิตสินค้าเพื่อสุขภาพ และการนวดแผนไทย ชุมชนมีความร่วมมือร่วมใจในการทำงานหรือ จัดกิจกรรมเพื่อประโยชน์

ต่อชุมชนมากขึ้น รวมทั้งความร่วมมือกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของชุมชน ที่จะนำไปสู่การพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็ง

อภิปรายผลการวิจัย

1. ชุมชนตำบลนาป่ามีสภาพ และศักยภาพที่เอื้อต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพเป็นอย่างมาก เนื่องจาก ชุมชนตำบลนาป่ามีสภาพภูมิประเทศ สถานที่ ภูมิอากาศ และสิ่งแวดล้อมที่ดี กล่าวคือ สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม มีเทือกเขาเป็นป่าสงวน มีแม่น้ำป่าสักไหลผ่าน มีคลองบงและคลองเฉลียงลับเป็นแม่น้ำแหล่งสำคัญ (สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองเพชรบูรณ์ : <http://mueang.phetchabun.doae.go.th/tambon10.html>) มีอุทยานแห่งชาติตาเดหมอก เป็นภูเขาชัน สลับซับซ้อน สภาพป่าส่วนใหญ่จะเป็นป่าดงดิบชื้นปกคลุมบริเวณยอดเขา เป็นแหล่งต้นน้ำที่สำคัญของแม่น้ำป่าสัก ภายในอุทยานมีน้ำตกที่สวยงาม 2 แห่ง ได้แก่ น้ำตกตาเดหมอก และน้ำตกสองนาง (สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเพชรบูรณ์ : <http://phetchabun.mots.go.th/index.php?lay=show&ac=article&id=538762086&Ntype=2>) มีเส้นทางลาดยางตั้งแต่ตำบลนาป่าถึงอุทยานแห่งชาติตาเดหมอก และมีเส้นทางลาดยางรอบ ๆ พื้นที่ตำบลนาป่าด้วย ซึ่งมีต้นไม้ตลอดเส้นทาง นอกจากนี้ตำบลนาป่ายังมีอ่างเก็บน้ำเฉลียงลับ มีแหล่งการเรียนรู้การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ และปุ๋ยชีวภาพ มีการส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกพืชผักปลอดสารพิษ และตั้งแต่พ.ศ. 2552 เป็นต้นไป องค์การบริหารส่วนตำบลนาป่า ได้มีโครงการชานาป่ารวมพลังร่วมรณรงค์ปกป้องสร้างสุขภาวะ มีการส่งเสริมการนวดแผนไทย โดยโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพชุมชนป่าเสนห์ ประจำตำบลนาป่า ทำการสอนให้กับชาวบ้านนาป่า มีวัด 10 กว่าแห่ง รวมทั้งประชาชน ผู้นำชุมชน และ องค์กรท้องถิ่นของตำบลนาป่า มีความร่วมมือร่วมใจในการทำงานเพื่อพัฒนาตำบลนาป่าอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง

2. ระบบการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพโดยความร่วมมือของภาครัฐ องค์กรท้องถิ่น และชุมชนตำบลนาป่า อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ มีความสอดคล้อง มีความต่อเนื่อง และนำไปสู่การปฏิบัติได้ในระดับดี เนื่องจากระบบการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพนั้น มีปัจจัยนำเข้าที่เหมาะสม เช่น ศักยภาพและความร่วมมือร่วมใจของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สภาพพื้นที่และสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ของชุมชน เหมาะที่จะจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ มีงบประมาณที่สนับสนุนจาก อบต.นาป่า และมีแผนปฏิบัติการซึ่งจัดทำร่วมกันระหว่างผู้วิจัย ประชาชน ผู้นำชุมชน องค์กรท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์กระทรวงกีฬา และการท่องเที่ยว ยุทธศาสตร์จังหวัด แผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัด และแผนพัฒนาสามปีของ อบต.นาป่า มีการกำหนดตัวชี้วัด โครงการ/กิจกรรม ผู้รับผิดชอบ และปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินงานการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ ผนังกวีพิทย์

แสลงทอง (<http://www.peoplevalue.co.th/index.php?lay=show&ac=article&id=539104429&Ntype=23>) ที่กล่าวว่า แผนปฏิบัติการ เป็นเครื่องค้ำประกันว่าเป้าหมายในการทำงานในแต่ละปี มีโอกาสบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ หรือมีความเป็นไปได้ เพราะมีแผนงานรองรับที่ชัดเจน และถ้าแผนปฏิบัติการดำเนินการได้สำเร็จก็จะส่งผลต่อความสำเร็จของเป้าหมาย ที่กำหนดไว้เช่นกัน แผนปฏิบัติการ คือ ผลของการแปลงความคิดในการจะทำการสิ่งต่าง ๆ ให้อยู่ในรูปแผนปฏิบัติการที่ผ่านกระบวนการในการกลั่นกรอง แล้วว่ามีความเป็นไปได้ และสอดคล้องกับเป้าหมายในการทำงานที่กำหนดไว้ ซึ่งวัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนปฏิบัติการ เพื่อให้มั่นใจว่ามีแนวทางในการสร้างความสำเร็จให้กับเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้ ป้องกันและลดความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในการทำงานไว้ล่วงหน้า ลดความผิดพลาดและลดความซ้ำซ้อนในการทำงาน จัดลำดับความสำคัญและเร่งด่วนของการทำงานไว้ล่วงหน้า ใช้ในการมอบหมายงานให้กับผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพราะทุกคนจะทราบว่าใครจะต้องทำอะไร เมื่อไหร่ อย่างไร การกำหนดงบประมาณค่าใช้จ่าย และเพื่อให้แผนที่วางไว้มีความเป็นไปได้และใกล้เคียงกับการที่จะปฏิบัติจริงให้มากที่สุด ส่วนปัจจัยด้านกระบวนการนั้น ได้มีการกำหนดระยะเวลา กิจกรรมการท่องเที่ยว เช่น การเดิน วิ่ง ซี่จักรยานเพื่อสุขภาพ กิจกรรมการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เช่น นวดแผนไทย อาหารเพื่อสุขภาพ เป็นต้น สำหรับการประเมินผลลัพธ์ได้มีการประเมินจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม ความพึงพอใจของประชาชน ผู้นำชุมชน นักท่องเที่ยว นักกีฬา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ตลอดจนผลกระทบที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงสุขภาพทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของชุมชน

3. การดำเนินงานการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ พบว่า มีประชาชน นักท่องเที่ยว และ นักกีฬา ทั้งในจังหวัดเพชรบูรณ์ และจังหวัดต่าง ๆ ในประเทศไทย เข้าร่วมกิจกรรมการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ คือ การเดิน วิ่ง และขี่จักรยานเพื่อสุขภาพ พบว่า มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมมากกว่า 3,000 คน การดำเนินการจัดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ มีการสร้างรายได้ให้กับประชาชนในตำบลนาป่า คือ มีรายได้จากการบริการนวดแผนไทย จำนวน 7,000 บาท การขายสินค้าเพื่อสุขภาพ เช่น ข้าวหลามพุทรา มะพร้าวอ่อน มะขามหวาน เป็นต้น จำนวน 5,000 บาท การรับจ้างทำอาหารเพื่อสุขภาพ เพื่อบริการนักท่องเที่ยวและนักกีฬาที่เข้าร่วมกิจกรรม ของชมรมแม่บ้านตำบลนาป่า จำนวน 20,000 บาท นอกจากนี้ยังมีสร้างรายได้ให้กับประชาชนตำบลนาป่าประชาชนตำบลใกล้เคียง เช่น กลุ่มแม่บ้านตำบลน้ำร้อน ร้านค้าของชมรมวิ่งในจังหวัดเพชรบูรณ์ และชมรมที่เข้าร่วมกิจกรรมที่จำหน่ายเสื้อ ผ้า ด้านการกีฬา รองเท้ากีฬา เต็นท์ เสื้อกันหนาว บริการถ่ายภาพ บริการเช่าเต็นท์ และที่นอน และอื่น ๆ เป็นจำนวนเงินประมาณ 50,000 บาท ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) (http://www.dasta.or.th/th/News/detail_knowledge.php?ID=966) ที่กล่าวว่า หลักการจัดการท่องเที่ยวอย่าง

ยังยืนต้องรองรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจของท้องถิ่น โดยพิจารณาด้านราคาและคุณค่าของสิ่งแวดล้อมไว้ ไม่เพียงแต่ทำให้เกิดการประหยัด แต่ยังป้องกันสิ่งแวดล้อมไม่ให้เกิดการทำลายอีกด้วย (Supporting local economics) การมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ของท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง ไม่เพียงแต่สร้างผลตอบแทนแก่ประชากรและสิ่งแวดล้อมโดยรวม แต่ยังช่วยยกระดับคุณภาพการจัดการการท่องเที่ยวอีกด้วย (Involving local communities) และ การปรึกษาหารือกันอย่างสม่ำเสมอ ระหว่างผู้ประกอบการ ประชาชนท้องถิ่น องค์กรและสถาบันที่เกี่ยวข้อง มีความจำเป็นในการที่จะร่วมงานไปในทิศทางเดียวกัน รวมทั้งร่วมแก้ปัญหา และลดข้อขัดแย้งในผลประโยชน์ที่แตกต่างกัน (Consulting stakeholders and the public) ดังนั้น การจัดการท่องเที่ยวให้มีความยั่งยืน เป็นเรื่องของคนทุกคน ไม่ใช่ของคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง หรือใครคนใดคนหนึ่ง หากทุกคนร่วมมือกันทำได้อีกก็จะเกิดประโยชน์อันสมดุผล กล่าวคือ กลุ่มแรก คือ กลุ่มผู้ประกอบการ ต้องมีความรับผิดชอบต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นด้วย ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการท่องเที่ยวของชุมชน นำไปสู่ความยั่งยืน อย่างแท้จริงและได้รับผลประโยชน์เป็นรายได้จากการท่องเที่ยวอย่างแท้จริง อันเป็นภาพรวมที่ดีของการกระจายรายได้ในประเทศไทย และกลุ่มนักท่องเที่ยว นอกจากจะเกิดความประทับใจและได้ท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่คงความสวยงามตลอดไปแล้ว อาจเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจของการเป็นส่วนหนึ่งในการรักษาแหล่งท่องเที่ยว และสนับสนุนรายได้ให้กับชุมชนท้องถิ่นด้วย

4. ประชาชน ผู้นำชุมชน และหน่วยงานที่เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจต่อการพัฒนาการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของชุมชนตำบลนาป่า อำเภอมะนัง จังหวัดเพชรบูรณ์ อยู่ในระดับมาก เนื่องจากประชาชน ผู้นำชุมชนและหน่วยงานที่เข้าร่วมโครงการ ได้เข้าร่วมโครงการตั้งแต่ต้น คือ เริ่มจากร่วมศึกษาสภาพของตำบลนาป่าและศักยภาพของชุมชนนาป่าที่เอื้อต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดทำแผนปฏิบัติการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ได้แก่ กำหนดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ สถานที่ รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การประชาสัมพันธ์ แผนที่เส้นทางท่องเที่ยวเชิงสุขภาพระยะเวลาในการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ การพัฒนาความรู้และทักษะในการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพการจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เช่น การนวดแผนไทย ธรนรงค์รักษาความสะอาดหมู่บ้านและดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมและที่พัก ส่งเสริมการปลูกพืช ผัก ผลไม้ที่ปลอดสารพิษ การทำอาหารเพื่อสุขภาพ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลการดำเนินงานการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้วย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สถาบันท่องเที่ยวโดยชุมชน (<http://www.cbt-org/travel.php>) กล่าวว่า การจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน เป็นการจัดการท่องเที่ยวที่ชุมชนเป็นผู้กำหนดทิศทางการท่องเที่ยว บริหารจัดการโดยชุมชน เพื่อชุมชน และชุมชนมีบทบาทเป็นเจ้าของ มีสิทธิในการจัดการดูแล ชุมชนเป็นเจ้าของ ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางและตัดสินใจ ส่งเสริมความ

ภาคภูมิใจให้กับชุมชน ยกย่องคุณภาพชีวิตของชุมชน มีความยั่งยืนทางด้านสิ่งแวดล้อม เกิดผลตอบแทนที่เป็นธรรมแก่คนท้องถิ่นและมีการกระจายรายได้สู่สาธารณประโยชน์ของชุมชน

5. นักท่องเที่ยว และนักกีฬามีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของชุมชนตำบลนาป่า อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ อยู่ในระดับมาก เนื่องจากตำบลนาป่ามีสถานที่ บรรยากาศ และสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพมีอาหาร ผลไม้ เครื่องดื่มเพื่อสุขภาพที่บริการให้ฟรี และที่ชาวบ้านนาป่าจัดจำหน่าย สถานที่สำหรับการวิ่ง เดิน และขี่จักรยาน มีความเหมาะสมเป็นอย่างมาก เพราะสถานที่สำหรับกิจกรรมดังกล่าว อยู่บริเวณอุทยานแห่งชาติตาหมอกซึ่งมีธรรมชาติที่สวยงามอากาศบริสุทธิ์ และเย็นสบาย ทำให้รู้สึกสดชื่นแจ่มใส นอกจากนี้ ยังมีบริการนวดแผนไทยของกลุ่มแม่บ้านนาป่า เป็นภูมิปัญญาของชาวบ้าน ให้กับนักท่องเที่ยวและนักกีฬา เพื่อบรรเทาอาการปวดเมื่อย ฟกช้ำ และช่วยทำให้ระบบหมุนเวียนของโลหิตดี การเคลื่อนไหวของสรีระ คล่องแคล่วอย่างธรรมชาติ รวมทั้งเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและถ่ายทอดความเอื้ออาทรต่อผู้ถูกนวด มีการบริหารจัดการกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ดี มีความร่วมมือร่วมใจของประชาชน อบต.นาป่า และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของคณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ (http://www.tica.or.th/images/plan_tourism2555-2559/2555-2559.pdf) ที่กล่าวว่า กระแสการดูแลสุขภาพ (Health) นับเป็นปัจจัยสำคัญลำดับต้นๆ ในการเลือกใช้ชีวิตประจำวัน ไม่ว่าจะเป็นการรับประทานอาหาร การทำกิจกรรมต่างๆ ไม่เว้นแม้แต่การตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว ทำให้กระแสการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health tourism) ได้รับความนิยมเป็นอย่างมากในปัจจุบัน นักท่องเที่ยวมีแนวโน้มสนใจการท่องเที่ยวในความสนใจพิเศษ (Special interest tourism) เช่น การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health tourism) และการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sports tourism) เป็นต้น รูปแบบการท่องเที่ยวดังกล่าวมีแนวโน้มขยายตัวเนื่องจากนักท่องเที่ยวมีแนวโน้มต้องการที่จะเรียนรู้และได้รับประสบการณ์ที่แตกต่างในการท่องเที่ยวแต่ละครั้ง ต้องการสัมผัสธรรมชาติ ที่บริสุทธิ์ กิจกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้กระแสของความสนใจและใส่ใจในสุขภาพ และการออกกำลังกาย ทำให้การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health tourism) และการท่องเที่ยวเชิงกีฬา (Sports tourism) มีแนวโน้มได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวสำหรับการท่องเที่ยวเชิงกีฬา ประเทศต่างๆ ได้แข่งขันกันแย่งสิทธิ์ในการจัดกิจกรรม หรือ Event ด้านการกีฬา ซึ่งไทยเป็นประเทศหนึ่งที่มีความพร้อมในด้านบุคลากร สนามแข่งขัน มีประสบการณ์ในการจัดการแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติ รวมถึงกีฬาที่มี เอกลักษณ์ เช่น มวยไทย และตะกร้อ สำหรับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ไทยมีชื่อเสียงในเรื่องสปา การนวดแผนไทย ความพร้อมในด้านของบุคลากร มี สถานประกอบการที่มีคุณภาพซึ่งพร้อมต่อการรองรับนักท่องเที่ยวในอนาคต

6. ประชาชนตำบลนาป่า ได้รับผลกระทบทางบวกที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เนื่องจากมีการส่งเสริมให้ประชาชนตำบลนาป่า นำผลผลิตทางการเกษตร เช่น ข้าว

ข้าวโพด ผัก และผลไม้ปลอดสารพิษ จำหน่ายให้กับนักท่องเที่ยว และ จำหน่ายให้กับ อบต.นาป่า เพื่อจัดทำอาหารให้กับนักท่องเที่ยวและนักกีฬาวิ่ง เดิน และขี่จักรยานที่เข้าร่วมกิจกรรม การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ จึงมีการรวมกลุ่มปลูกพืช ผัก ผลไม้ ปลอดสารพิษ พบว่า มีประชาชน ให้ความสนใจในการปลูกพืชปลอดสารพิษเพิ่มขึ้น โดยมีผู้เข้าร่วมโครงการมีผลผลิตของข้าว และ ข้าวโพดเพิ่มขึ้น ส่วนผลไม้ เช่น มะขามหวาน พบว่า มีต้นทุนลดลง คุณภาพของดี ไม่มีเชื้อรา น้ำหนักดี รสชาติดี ราคาผลผลิตสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักนิเทศและถ่ายทอด เทคโนโลยีการพัฒนาที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน (<http://www.ddd.go.th>) กล่าวว่า การปลูกพืช ผัก และผลไม้ปลอดสารพิษ โดยการใส่ปุ๋ยคอกปุ๋ยหมัก ปุ๋ยพืชสด โกลบเศษพืชและปุ๋ยชีวภาพ จะทำให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์ ส่งผลให้พืช ผัก และผลไม้ มีความแข็งแรง เจริญเติบโตได้ดี มีผลผลิต ที่ปลอดภัยจากสารพิษ ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมและลดต้นทุนการผลิตด้วย

สำหรับกลุ่มแม่บ้านนาป่าที่ได้รับการฝึกทักษะการนวดแผนไทย ในโครงการนี้ ได้นำ ความรู้และทักษะการนวดแผนไทย ไปเป็นอาชีพเสริมมีรายได้เฉลี่ยวันละ 200 - 300 บาท/วัน ซึ่ง สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550 - 2554) (สำนักส่งเสริมความเข้มแข็งชุมชน : http://www.chumchon.cdd.go.th/index.php?option=com_content&view=article&id=25:2010-07-13-08-35-02&catid=2:2010-07-04-13-07-10&Itemid=2) ที่กล่าวว่า การสร้างความมั่นคงของเศรษฐกิจชุมชน ด้วยการบูรณาการกระบวนการ ผลิต บนฐานศักยภาพ และความเข้มแข็งของชุมชนอย่างสมดุล เน้นการผลิตเพื่อการบริโภคอย่าง พอเพียงภายในชุมชน สนับสนุนให้ชุมชนมีการรวมกลุ่มในรูปแบบกลุ่มอาชีพ สนับสนุนการนำภูมิปัญญา และวัฒนธรรมท้องถิ่นมาใช้ในการสร้างสรรค์คุณค่าของ สินค้าและบริการ

ประชาชนตำบลนาป่าให้ความสำคัญต่อสุขภาพตนเองมากขึ้น โดยมีการออกกำลังกาย เพื่อสุขภาพเพิ่มขึ้น เช่น การขี่จักรยาน การวิ่ง เดิน เต้นแอโรบิก และการออกกำลังกาย ในรูปแบบอื่น ๆ เพื่อให้สุขภาพแข็งแรง ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของ กฤษ ลิ้มทองอิน (http://dopah.anamai.moph.go.th/news_detail.php?id=7) ที่กล่าวว่า สำหรับคนที่ต้องการ มีสุขภาพ และสมรรถภาพที่ดีด้วย ก็ต้องเคลื่อนไหวออกกำลังกายจนรู้สึกว่าเหนื่อยหรือค่อนข้างเหนื่อย สะสมให้ได้อย่างน้อย 30 นาทีต่อทุกวัน ทำทุกวันหรือเกือบทุกวัน หรือ ทำช่วงสั้น ๆ ก่อนแล้ว ค่อย ๆ เพิ่มเวลาและความแรง เช่น วิ่งเหยาะ เดินเร็ว เดินขึ้นบันได ขี่จักรยาน เต้นแอโรบิก เล่นกีฬา ฯลฯ

นอกจากนี้ประชาชนชาวนาป่า ได้มีการรวมกลุ่มอนุรักษ์และรักษาสิ่งแวดล้อมของชุมชน โดยมีการรณรงค์รักษาความสะอาดของบ้านตนเอง พัฒนาสถานที่สาธารณะ เช่น วัด อ่างเก็บน้ำ เฉลียงลับ อุทยานแห่งชาติตาตหมอก ถนนและภูมิทัศน์ของตำบลนาป่าให้สะอาดเรียบร้อย โดยมี อบต.นาป่า ให้การสนับสนุนกิจกรรมดังกล่าวด้วย ทำให้ตำบลนาป่าเป็นสถานที่ที่เหมาะสมกับการจัด

กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ แสดงว่า ประชาชนมีจิตสาธารณะมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ มณีวรรณ ชลีย์ (<http://www.thoondd.com/content.php?id=833>) ที่กล่าวว่า ฐานความเชื่อ ที่ว่าการปลูกฝังจิตใจให้บุคคลมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม เป็นการสร้างคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งเป็นเรื่องที่เกิดจากภายใน "จิตสาธารณะ" เป็นสิ่งหนึ่งที่มีความสำคัญในการปลูกจิตสำนึกให้คน รู้จักเสียสละ ร่วมแรงร่วมใจ มีความร่วมมือในการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม ช่วยลดปัญหาที่เกิดขึ้น ในสังคม ช่วยกันพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อเป็นหลักการในการดำเนินชีวิต ช่วยแก้ปัญหาและสร้างสรรค์ ให้เกิดประโยชน์สุขแก่สังคม จิตสาธารณะจึงเป็นความรู้สึกถึงการเป็นเจ้าของในสิ่งที่เป็นสาธารณะ ในสิทธิและหน้าที่ที่จะดูแลและบำรุงรักษาร่วมกัน เช่น การช่วยกันดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม การดูแล รักษาสาธารณะสมบัติ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยที่ให้ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ดังนั้น เพื่อให้ชุมชนเกิดการพัฒนายั่งยืน ในการวิจัยหรือดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ต้องให้ชุมชนได้เป็นผู้คิด ผู้ทำ และผู้ติดตามประเมินผล เพราะจะทำให้ชุมชน มีความภาคภูมิใจในกิจกรรมนั้น ๆ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการท่องเที่ยวในรูปแบบอื่น ๆ ที่สอดคล้องกับกระแสความต้องการของสังคม และมีความเหมาะสมต่อสภาพชุมชนนั้น เช่น Community based tourism (การท่องเที่ยวชุมชน) Village tourism หรือ Village based tourism (การท่องเที่ยวตามหมู่บ้านชนบท ดุริยวิถีชีวิต ประเพณี การแต่งกาย ความเชื่อ) Sports tourism (การท่องเที่ยวเพื่อชมการแข่งขันกีฬาต่าง ๆ เช่น กีฬาพื้นบ้าน กีฬาไทย กีฬานานาชาติ)